

Milí priatelia slovenskej kultúry a umenia,

pozdravujeme Vás na začiatku novej kultúrnej sezóny 2022/2023, ktorá bude v mnohom dôležitá a pre Slovenský inštitút v Prahe aj v istom zmysle prelomová.

Sťahovanie Slovenského inštitútu v Prahe sa uskutočňuje v objektívne neľahkom období, preto tento proces čelí aj určitým komplikáciám, ktoré znásobilo tiež dovolenkové obdobie. V septembri preto zavíšime sťahovanie iba do administratívnej časti budúcich priestorov. Kontakty, ako sú e-mailová adresa a telefonické čísla zostávajú nezmenené. V priebehu septembra však začneme pôsobiť na novej adrese Hyberská 1, na 4. poschodí (dostanete sa k nám z ulice V celnici, vchod vedľa supermarketu Billa).

Keďže prezentačná časť priestorov na našej tej istej Hyberská 1 bude sprístupnená až začiatkom budúceho roka, nakoľko sa v dôsledku aktuálnej situácie v stavebníctve časovo posunuli nevyhnutné stavebné úpravy, prenajímateľ nám vyšiel v ústrety, v tom že doterajšie priestory môžeme ešte využívať do obdobia, kým sa v nich nezačnú rekonštrukčné práce. Dovtedy ešte v doterajších priestoroch otvoríme výstavu Národnej prezentácie umenia handicapovaných umelcov SR: Miniatúry, nad ktorou prevzal záštitu J. E. veľvyslanec Slovenskej republiky v Českej republike Rastislav Káčer, uskutočníme Festival českej a slovenskej tvorby pre deti, ktorý sa každoročne koná v spolupráci so Slovenským inštitútom, ale aj vytvoríme zázemie pre pilotný ročník operných kurzov pod vedením významnej sopranistky Simony Houda Šaturovej v spolupráci s klaviristom Robertom Pechancom.

Samozrejme, naša činnosť kontinuálne pokračuje v spolupráci s významnými medzinárodnými festivalmi v ČR či českými kultúrnymi a umeleckými inštitúciami, čo je aj v záujme slovenskej kultúrnej diplomacie – nezužovať činnosť slovenských inštitútov iba na ich pôde, ale otvárať sa čo najširšej spolupráci s renomovanými inštitúciami v krajine pôsobenia. V Roku slovenského hudobného umenia 2022 budeme aj v ostatných mesiacoch klásť dôraz na spoluprácu s hudobnými festivalmi a inštitúciami.

V roku 2023 si pripomenieme 30. výročie vzniku Slovenskej republiky, ktorému venujeme viaceré podujatia.

Zostaňte s nami!

KULTÚRA A UMENIE

HUDBA

2022 Rok SLOVENSKÉHO HUDBNÉHO UMENIA

Lotz Trio na Svatováclavskom hudobnom festivale v Ostrave

Sobota 3. 9. 18:00, Paskov – Kostel sv. Vavřince

Nedeľa 4. 9. 15:00, Velká Polom – Kostel sv. Václava

Komorný súbor historických basetových rohov **Lotz Trio** vyzdvihuje meno fenomenálneho nástrojára Theodora Lotze (1746 – 1792), ktorý pôsobil v Prešporuku (dnešnej Bratislave) a vo Viedni, kde bol súčasťou unikátnej trojice mimoriadne talentovaných hudobníkov - spoločne s A. Stadlerom a W. A. Mozartom. **Lotz Trio** navyše cizeluje tón, tempo aj frázu na presných kópiách Lotzovej unikátnej sady basetových rohov pochádzajúcich z hradu Krásna Hôrka (východné Slovensko) – hradu, ktorý roku 2012 vyhorel, avšak jeho najdrahší klenot, originálna, viac ako 200 rokov stará sada basetových rohov I, II, III sa zachovala. Jedná sa o jedinú kompletnú sadu tria basetových rohov na svete.

Pravidelne sa trio prezentuje na ich vlastnom Bratislava Mozart Festivale, avšak pred tromi rokmi zažila trojica tiež silné zahraničné ovácie na vystúpení v Múzeu hudobných nástrojov v Berlíne. V tej dobe však ešte netušili, že ich čaká úplne prestížne pozvanie newyorského MET (The Metropolitan Museum of Art), kde vystúpili 12. mája 2019 v rámci cyklu MetLiveArts za prítomnosti takých klarinetových veličín ako je Charles Neidich či Sunny Kang. Nasledovali koncerty na Štokholmskom festivale starej hudby, v Kodani a tiež na slovenskej scéne. Zakladajúci členovia tria – Róbert a Ronald predstavili aj s Mozartovým Requiom v Paríži pred viac ako 1900 poslucháčmi v Théâtre des Champs Elysées s maďarským Orfeo Orchestra a vynikajúcim Purcell Choirom.

Program koncertu:

Mozartov kúzelný (basetový) roh

Jiří Družecký (1745–1819): Divertimenta pre tri basetové rohy (výber)

Marek Piaček (1972): Pustatina I. & VIII.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791): Terzetti, 25 kusov pre tri basetové rohy, KV 439b (výber) Wolfgang Amadeus Mozart: Čarovná flauta (dobové úpravy častí opery)

Účinkujú:

Róbert Šebesta – basetový roh I

Ronald Šebesta – basetový roh II

Igor Františák – basetový roh III

Pripravili:

Svatováclavský hudobní festival a Slovenský inštitút v Prahe

2022 Rok SLOVENSKÉHO HUDOBNÉHO UMENIA

Slovenská skupina FVLCRVM na festivale CRAVE

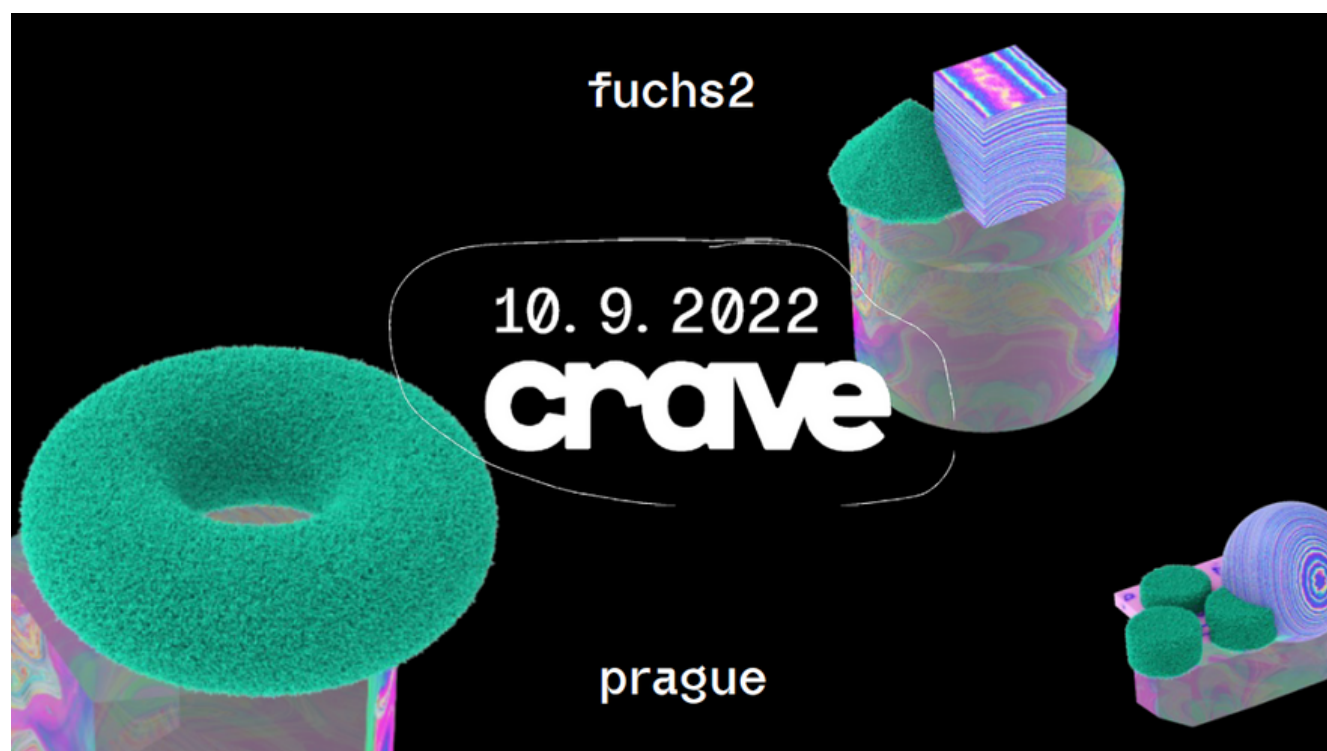
Sobota 10. 9. 20:00 v Fuchs2, Praha 7

Crave je jednodenné hudobné podujatie, na ktorom sa na jednom mieste a troch rôznych scénach uskutoční viac než desiatka vystúpení. Rave potrvá do skorých ranných hodín. Vypočujete si generačnú výpoveď prostredníctvom aktuálnych live acts. Crave nekladie limity, nenastavuje hranice, je otvorený všetkým. Tohto roku sa organizátorky podujatia rozhodli venovať Crave elektronickej muzike. Na podujatí sa predstaví desiatka interpretov z Írska, Čiech a Slovenska, medzi nimi aj známy **slovenský FVLCRVM**.

Crave vznikol vďaka kolektívu troch žien, ktoré sa počas pandémie COVID – 19 rozhodli založiť novú hudobnú platformu pre miestnych a zahraničných umelcov. Akcia má ambíciu stať sa miestom, kde sa budú konať hudobné podujatia, workshopy a diskusie. Inšpiráciou pre Crave je najväčší slovenský festival Pohoda.

Pre bližšie informácie navštívte: <https://cravecrave.cz>

Účinkujú: Lúcia Lu (DE), Denise Chaila (IE), FVLCRVM (SK), Gash Collective (IE), Miss Petty (CZ), Arleta (CZ), Barbora (CZ), Dmitrievna (CZ), Tasya (CZ), Mary C (CZ)

Pripravili:

Crave, Praha 7, Culture Ireland, Ministerstvo kultury ČR a F2, v spolupráci so Slovenským inštitútom.

Vizuálne umenie

Národná prezentácia umenia handicapovaných umelcov SR

Miniatúry

5. 9. – 23. 9. 2022 v Slovenskom inštitúte, námestí Republiky 1037/3, 110 00 Praha 1

V premiére prezentácie jedinečných diel v oblasti *MINIATÚR* Erika Justha nachádzame ukážky historických zbraní a ukážky z tvorby moderných zbraní. V neposlednej rade predstaví Erik Justh úžasné diela z oblasti hudobných nástrojov. Súbežne budú prezentované ukážky miniatúr dreveničiek od Ivana Kopála z oblasti Čičmany na Orave. V rámci výstavy si môžete pozrieť tiež maľby umelkýň Magdalény Srbkovej, Pavlíny Csapaiová-Triščovej, drevorezby Petra Švorca a plastiky Miloša Ráca.

Výstava sa koná pod záštitou J. E. veľvyslanca Slovenskej republiky v ČR Rastislava Káčera.

Vernisáž výstavy sa uskutoční **5. 9. 2022 o 18:00** v Slovenskom inštitúte.

Pripravili:

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Prahe a Slovenský inštitút v Prahe

LITERATÚRA

Noc literatúry 2022

Streda 21. 9. 18:00 – 23:00, Malá strana a Kampa, Praha

Súčasní autori, netradičné miesta a známe osobnosti: to je tvár série verejných čítaní – Noc literatúry. Projekt organizujú České centrá v spolupráci s EUNIC Praha (Asociácia národných kultúrnych inštitútov krajín EÚ), zahraničnými ambasádami v Českej republike a nakladateľstvom Labyrint. Cieľom Noci literatúry je zvýšiť záujem verejnosti o súčasnú európsku literatúru a jej myšlienkové a tvorivé prúdy. Rovnako poukazuje na význam multilingvizmu a prekladov z veľkých i malých jazykov. Projekt organizujú České centrá od roku 2006. Pred siedmimi rokmi sa k nemu pripojil aj Zväz knihovníkov a informačných pracovníkov (SKIP) a počet miest zapojených do projektu každým rokom stúpa. Noc literatúry sa zúčastňuje aj mnoho európskych a mimoeurópskych miest. Projekt sa postupne rozrastá a stáva sa kultúrnou akciou s medzinárodným rozmerom. V roku 2022 je Noc literatúry jedným z kultúrnych projektov organizovaných v rámci predsedníctva SR v Rade EÚ a bude sa konať vo viac ako 12 krajinách.

Zo Slovenska sa na Noci literatúry predstaví **Katarína Kucbelová** so svojim dielom *Čepiec*.

Čepiec je súborom pocitov, skúseností, osobných reflexií, ktoré Katarína Kucbelová zozbierala počas dvoch rokov, keď navštevovala horehronskú obec Šumiac.

FOKUS NA SÚČASNÚ SLOVENSKÚ LITERATÚRU

HYB4 Čítárna: Slovenský literárny večer – Nicol Hochholczerová

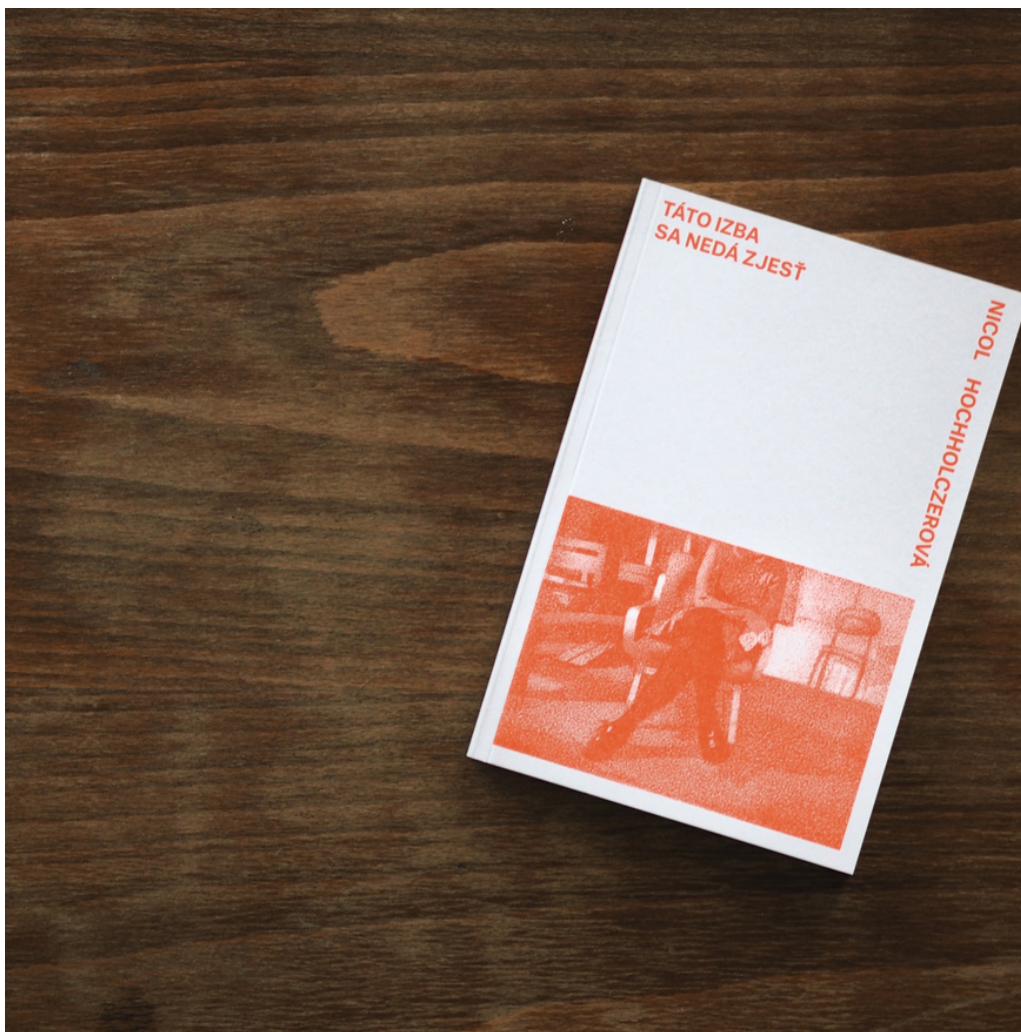
Štvrtok, 29. 9. 2022 o 19:00 – 20:30, Kampus Hybernská, Hybernská 998/4, 110 00 Praha

Slovenský inštitút, vydavateľstvo KK Bagala a Book's Calling Club pokračujú v celoročnom cykle prezentácie súčasnej pôvodnej slovenskej literárnej tvorby. Hostom piateho večera bude **Nicol Hochholczerová**, finalistka Anasoft litera 2022 a autorka knihy *Táto izba sa nedá zjesť*, v ktorej popisuje zneužívanie dievčaťa zo strany staršieho učiteľa na základnej škole. Ona má dvanásť, on päťdesiat. Vzťahový kolotoč, z ktorého sa tak celkom nedá vystúpiť.

Účinkujú: Nicol Hochholczerová a Koloman Kertész Bagala

Moderuje Jakub Pavlovský.

Akciu z verejných zdrojov finančne podporil Fond na podporu umenia (SR) v rámci projektu literarnyklub.cz. Literárne večery v dramaturgii redakcie revue Prostor v Čítárňe Hyb4 sú realizované s finančnou podporou hl. m. Prahy, Ministerstva kultúry a Štátneho fondu kultúry SR.

Európsky deň jazykov 2022

Štvrtok 29. 9. Magistrát hlavného mesta Prahy, otvárací ceremoniál

Piatok 30. 9. Kampus Hyb 4, Hybernská 4

Cieľom Európskeho dňa jazykov, ktorý sa oslavuje od roku 2001 vždy 26. septembra, je festival jazykovej a kultúrnej rozmanitosti v Európe a podpora celoživotného vzdelávania cudzích jazykov. Združenie európskych kultúrnych inštitútov EUNIC v spolupráci s Generálnym riaditeľstvom pre preklady Európskej komisie a Zastúpením Európskej komisie v Českej republike a ďalšími inštitúciami organizuje vždy v septembri pri príležitosti osláv Európskeho dňa jazykov radu akcií.

Slovenský jazyk si s vami precvičí lektorka slovenského jazyka pani **Zuzana Šindlerová** z Filozofickej fakulty Univerzity Karlovy.

Výber z programu:

9:00 – 14:00: mini výuka až 30 jazykov pod patronátom Fakulty umenia, CUNI

11:00 – 13:00 & 14:00 – 16:00: Interkatívna mikro výučba jazykov Speak-dating

14:00 – 21:00: Diskusia o „utlačaných jazykoch a jazykovom utláčaní“. Zúčastnia sa pedagógovia z Fakulty umenia, Akadémie vied, rôznych neziskových organizácií (napr. People in Need). Zároveň budú prebiehať workshopy o dekódovaní jazyka, kaligrafii a interpretácii komunít. Debatovať budú aj Krymskí Tatári, prekladatelia. Odvážlivci môžu navštíviť „Escape room“ nesúci názov **Linguistic Brainscape**. Najmenší sa môžu tešiť na rôznorodé hry a školské aktivity.

European Day of Languages 2022

Pripravili:

European day of languages 26 September, EUNIC, Európska komisia, Kampus Hybernská a Slovenský inštitút.

14. 10. Čepiec, Divadlo pod Palmovkou

Úvodným predstavením festivalu Palm Off Fest, s ktorým Slovenský inštitút pravidelne spolupracuje, bude inscenácia divadla Jozefa Gregora Tajovského zo Zvolena Čepiec. Vznikla na základe rovnomennej knihy Kataríny Kuchelovej, s ktorou ste sa mali možnosť stretnúť ako so spisovateľkou v rámci Noci literatúry. Inscenácia Čepiec sú živé divadelné metafory inšpirované knihou o autentickom hľadaní svojich koreňov, ktorú zdramatizovali autorka v spolupráci s Petrom Palikom. V réžii P. Palika máte jedinečnú príležitosť uvidieť v Prahe inscenáciu, ktorá bola navyše nominovaná na národnú divadelnú Cenu Akadémie 2021.

30. 10. Mikrosvetvy, Studio Alta

Mikrosvetvy je participatívna inscenácia na pomedzí performance art, tanca, divadelnej mágie a divadla objektov. Stredom záujmu je túžba spoločne s deťmi i dospelými preskúmať mikro pohyby tela, rozvíjať fantáziu skrze malé kúzla s malými objektmi a nechať sa fascinovať svetvy, ktoré často nie sú na prvý pohľad vidieť. Spoločne objavovať a tvoriť naše Mikrosvetvy. Tak, ako aj naša Zem je plná svetov vo svetoch, z ktorého každý obsahuje od svojej podstaty unikátny ekosystém plný života, aj deťmi vytvorené svetvy budú jedinečné a navzájom prepojené. Každá vec, predmet aj človek v nich bude mať svoje miesto a význam a my sa pokúsime deťom priblížiť, čo sa môže s týmito „mikrosvetmi“ a teda aj s nami stať, pokiaľ niečo túto jemnú rovnováhu naruší.

V rámci Roku slovenského hudobného umenia 2022 pre vás pripravujeme:

11. 10. – 15. 10. sa budú konať spevácke kurzy **belcanto-lab** pod vedením poprednej sopranistky Simony Houda Šaturovej slovenského pôvodu a vynikajúceho slovenského klaviristu Roberta Pechanca, ktoré organizuje Slovenský inštitút a ktorých záverečný koncert účastníkov sa uskutoční 15. 10. v kostole sv. Vavřinca na Hellichovej ulici v Prahe.

17. 10. Spojenie osudom a spevom – Maroš Bango & Radek Žalud, Atrium na Žižkově, Praha 3

Česko-slovenský koncert nevidiacich operných spevákov pri príležitosti Medzinárodného dňa bielej palice, v Mesiaci česko-slovenskej kultúrnej vzájomnosti, a tiež pri príležitosti slovenského predsedníctva krajinám V4. Nad koncertom prevzal záštitu J. E. veľvyslanec Slovenskej republiky v Českej republike Rastislav Káčer.

Hlavným mediálnym partnerom Slovenského inštitútu je Český rozhlas.

Zmena programu vyhradená.

JUBILEÁ SLOVENSKÝCH OSOBNOSTÍ

100. výročie narodenia Romana Kaliského (23. 9. 1922 – 8. 11. 2015), prozaika, dramatika a publicistu

zdroj: sme.sk

Vzdelanie získal v Banskej Bystrici a Liptovskom Mikuláši. Po maturite v roku 1943 začal študovať na Vysokej škole technickej v Bratislave v odbore chémia, štúdium však nedokončil. Po vypuknutí Slovenského národného povstania odišiel bojovať do hôr v partizánskej brigáde Jánošík. Po skončení vojny sa stal redaktorom. Postupne pracoval v denníku Práca (1946 – 1948) a Ľud (1948 – 1953). Po prevzatí moci komunistickou stranou vo februári 1948 sa angažoval v Strane slovenskej obrody. V rokoch 1948 – 1954 bol poslancom Slovenskej národnej rady a vo volebnom období 1954 – 1960 aj Národného zhromaždenia. Redaktorskú prácu na tri roky prerušil, potom čo sa stal dramaturgom v Slovenskom filme. V rokoch 1956 – 1967 bol redaktorom najvýznamnejšieho slovenského časopisu Kultúrny život. Odtiaľ prešiel do Slovenskej televízie. Po udalostiach v auguste 1968 bol politicky diskriminovaný a v období 1970 – 1989 mal zákaz publikovať. Pracoval ako murár na stavbách až do novembra 1989. Po Nežnej revolúcii sa stal riaditeľom Slovenskej televízie, neskôr zástupcom šéfredaktora Slovenských národných novín a napokon pôsobil v Literárnom týždenníku. V rokoch 1993 – 1994 pracoval v Kancelárii prezidenta Slovenskej republiky. Slovenská televízia natočila o Romanovi Kaliskom v roku 1996 dokumentárny film Roman Kaliský. Vo svojej tvorbe sa venoval predovšetkým novinárskej a reportárskej činnosti. Proces vývoja slovenskej spoločnosti po druhej svetovej vojne opísal v roku 1961 v zbierke reportáží Dlhá cesta. V roku 1963 vydal druhú zbierku reportáží Obžalovaný, vstaňte! Priblížil v nej atmosféru politických procesov s obyčajnými ľuďmi. Vo svojej tvorbe kládol dôraz na etické a demokratické hodnoty.

200. výročie narodenia Petra Michala Bohúňa (29. 9. 1822 – 20. 5. 1879), slovenského maliara

zdroj: wikipedia.sk

Jeho pravdepodobne najznámejším obrazom je portrét slovenského národného buditeľa Jána Francisciho ako dobrovoľníckeho kapitána. Narodil sa v oravskej obci Veličná v rodine evanjelického kňaza Jána Bohúňa a Jany Žofie Ambroziovej. Do školy začal chodiť v rodnej obci. Následne odišiel na gymnázium do Gemerskej Hôrky, kde sa naučil po maďarsky. Ďalšou etapou jeho štúdií bol odchod na evanjelické lýceum do Levoče v roku 1836. Z dôvodu národných protestov bolo v máji 1841 lýceum uhorskou vládou zatvorené. Bohúň odišiel do Kežmarku, kde študoval právo a vytvoril prvé maľby. Od 18. novembra 1843 navštevoval Akadémiu výtvarných umení v Prahe. Jeho učiteľom bol nemecký historický maliar a vtedajší riaditeľ Akadémie Christian Ruben.

Po smrti otca vo februári 1844, ktorý financoval jeho štúdiá, bol odkázaný na materiálnu pomoc oravského šľachtica Michala Kubína mladšieho. Patril do skupiny štúrovcov.

Najčastejším predmetom Bohúňových malieb boli portréty, ktoré sú vystavené vo väčšine slovenských galérií, v Prahe a iných mestách Európy. Taktiež tvoril oltárne obrazy, ktoré sú umiestnené v kostoloch po celom Slovensku a Poľsku. Krajinomalbe sa venoval len príležitostne, pričom vychádzal najmä z prírodných motívov oravského regiónu. Za vyvrcholenie jeho tvorby je považovaná temperová skica Slovenské ľudové zhromaždenie s postavami ľudí v krojoch z celého Slovenska. V septembri 1854 prišiel Peter Michal Bohúň spolu so svojou manželkou Žofiou Amáliou Klonkayovou, dcérou zemana z Lučivnej na Spiši a dvoma deťmi do Liptovského Svätého Mikuláša, kde takmer 11 rokov vyučoval maľbu na dievčenskej evanjelickej škole.

Na jeseň roku 1865 zadlžený Peter Michal Bohúň opustil Slovensko a spoločne s rodinou sa usadil v Haliči, v obci Lipník pri Białej. Podľa údajov białského evanjelického archívu Peter Michal Bohúň zomrel 20. mája 1879 na zápal pľúc. Je pochovaný na evanjelickom cintoríne v Białej.